

Wymagania edukacyjne z języka polskiego klasa V

Ocena celująca:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponad to:

- twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy
- wypowiedzi ucznia ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia
- uczeń nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, itp.
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. udział w akademiach, inscenizacje teatralne, itp.)
- posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia literackiego oraz nauki o języku przewidziane programem nauczania w klasie V.

	Ocena bardzo dobra:	Ocena dobra:	Ocena dostateczna:	Ocena dopuszczająca:
	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą, a ponad to:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną, a ponad to:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponad to:	Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.
<u>Kształcenie literackie i językowe:</u>	• wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym ortograficznym, merytorycznym i logicznym • potrafi posługiwać się poznanymi w klasie V formami wypowiedzi (sprawozdanie, opis, list prywatny, zaproszenie, opowiadanie twórcze z elementami dialogu) • podejmuje próby charakterystyki • samodzielnie sporządza notatki	• czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania • jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne • potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów • podejmuje próby wyrażania się w różnych formach np. opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki	• w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii • w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie odtwórcze, z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, zaproszenie...) • opanował technikę poprawnego czytania	• jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu • względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia • błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie • stopień opanowanych

	z czytanych lektur ● bezbłędnie układa plan odtwórczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi ● bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów ● potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni ● analizuje utwór liryczny ● włącza w wypowiedź utarte związki frazeologiczne, wyrażenia metaforyczne i porównania ● tworzy własne przykłady środków stylistycznych, rozumie ich rolę w wypowiedzi ● dostrzega wyrażenia i zwroty typowe wyłącznie dla języka mówionego ● umie nadać własnej wypowiedzi charakter półoficjalny i oficjalny ● samodzielnie redaguje telegram, list, radę, wpis do pamiętnika, dedykację i życzenia okolicznościowe dla określonego adresata ● potrafi samodzielnie zbudować wypowiedź bogatą pod względem leksykalnym i gramatycznym (różnorodność słowotwórcza i składniowa stosowanych środków) ● samodzielnie redaguje opowiadanie zachowując chronologiczny i logiczny układ wydarzeń; wprowadza elementy	● poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury ● rozróżnia znaczenie podstawowe i przerośne wyrażenia ● próbuje budować wyrażenia o znaczeniu przerośnym ● wskazuje środki leksykalne w utworze literackim, które nie wstępują w języku potocznym, podaje ich odpowiedniki znaczeniowe z języka potocznego ● różnicuje wypowiedź w zależności od adresata ● buduje dialog przystający do określonej sytuacji, stosuje poprawny ortograficznie zapis daty i miejsca oraz wielkiej litery (rzeczowniki pospolite i zaimki - wyrażenia szacunku) ● wprowadza do opowiadania różnorodne środki leksykalne sygnalizujące następstwo zdarzeń ● posługuje się wypowiedzeniem wykrzyknikowym w wypowiedzi pisanej ● układa dialog przystający do wskazanej sytuacji z opowiadania ● nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, noweli (podaje przykłady) ● uzasadnia pisownię wyrazów objaśnionych na lekcji odwołując się do słownika i poznanych reguł.	i doskonalili ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania ● ma świadomość popełnianych błędów i potrafi je poprawić przy pomocy nauczyciela ● umie wymienić elementy świata przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia) ● odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych ● dostrzega różnice między językiem potocznym a literackim ● tworzy poprawne związki wyrazowe w zakresie czynnego zasobu słów ● nawiązuje kontakt z rówieśnikiem i dorosłym (powitanie, przedstawienie, pożegnanie, list) ● zachowuje chronologię wydarzeń w ustnym opowiadaniu odtwórczym i twórczym opartym o przygotowany plan ● wyznacza granicę zdania - pauzą w języku mówionym i kropką w pisanim, w utworze lirycznym wskazuje epitety, przerośnie, porównania.	przez niego wiadomości pozwala na wykonywanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.

	dialogu i opisu, stosuje poprawną interpunkcję w dialogu i budowanych zdaniach pojedynczych i złożonych ● biegle posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych” .			
<u>Fleksja, składnia, fonetyka:</u>	● wskazuje różnice między formą osobową i nieosobową czasownika ● określa znaczenie trybów czasownika ● odmienia czasownik w trybie rozkazującym i przypuszczającym ● zna zasady pisowni cząstki „by” z czasownikami ● w odmianie rzeczownika przez przypadki wyróżnia temat oboczny, oboczności ● określa rolę przymiów w zdaniu ● wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem ● podaje poprawne formy liczebników ● nazywa części zdania ● układa zdania pojedyncze rozwinięte według podanego wykresu ● buduje zdania współrzędnie i podrzędnie złożone stosując właściwe spójniki ● samodzielnie dokonuje, słowotwórczych przekształceń leksykalnych (zdrobnienia, zgrabienia, spieszczenia, czasowniki dokonane i niedokonane; tryb, czas, stopnie	● stosuje właściwą wymowę i poprawny zapis ● tworzy poprawne formy gramatyczne wyrazów ● określa formę gramatyczną czasowników ● stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej ● tworzy czasownik dokonany od niedokonanego, ● poprawnie odmienia czasowniki typu: umiem, rozumiem, idę ● omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego ● wyjaśnia różnicę w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę ● uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany ● w zdaniu wskazuje przymiowy i wyrażenia przymiowe ● tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i ● określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem ● zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie ● stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku ● przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie	● stosuje w wypowiedzi poprawne formy gramatyczne wyrazów w zakresie rzeczowników, czasowników, przymiotników i liczebników używanych w ramach ćwiczeń lekcyjnych (przypadek, liczba, rodzaj, stopień i czas czasownika) ● tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie bezosobowej i odwrotnie ● rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane ● odmienia czasownik we wszystkich trybach (prostsze przykłady) ● nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają ● odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie ● rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika ● odróżnia przymiowy ● rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika, przymiotnik ● odmienia, przymiotnik przez przypadki ● łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia je, określa przypadek, liczbę i rodzaj ● rozpoznaje w zdaniu liczebnik	● rozróżnia części mowy ● wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia ● odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, tryby ● odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego ● wyróżnia głoski, litery i sylaby w podanym wyrazie ● poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii (65% - 50%) oraz zna podstawowe zasady ortograficzne.

	przymiotnika i przysłówka) ● wskazuje różnice między samogłoską i spółgłoską	● samodzielnie buduje zdania pojedyncze rozwinięte oraz proste zdania złożone poprawne pod względem logicznym i gramatycznym ● robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego na łatwych przykładach ● przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie ● układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie ● określa cechy głoski ● rozpoznaje wyrazy bezakcentowe ● poprawnie akcentuje wyrazy.	● rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań, łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie ● wpisuje zdanie w podany wykres ● podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone ● z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone ● wzbogaca treść zdania pojedynczego wprowadzając różnorodne określenia ● dostrzega różnice między językiem potocznym a literackim ● dzieli wyraz na głoski ● odróżnia samogłoski od spółgłosek ● rozróżnia rodzaje głosek ● dzieli wyraz na sylaby ● poprawnie akcentuje wyrazy na 2 sylabie od końca.	

Ocena niedostateczna:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową.

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z fleksji, składni, słownictwa, ortografii w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie V
- nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym
- jego wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych
- Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.